

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 5.5.2008
KOM(2008)233 lõplik

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE
KOKTSIDIOSTAATIKUMIDE JA HISTOMONOSTAATIKUMIDE KASUTAMISE
KOHTA SÖÖDALISANDINA

Esitatud vastavalt
Euroopa Parlamendi ja nõukogu
22. septembri 2003. aasta
määruse (EÜ) nr 1831/2003 (loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta)
artiklile 11

SISUKORD

1.	Taust.....	3
1.1.	Sissejuhatus.....	3
1.2.	Söödalisandeid käsitlevad õigusaktid.....	3
2.	Koktsidiostaatikume ja histomonoostaatikume käsitlevad kehtivad õigusaktid.....	5
3.	Histomonoostaatikumide ja koktsidiostaatikumide kasutamine.....	5
3.1.	Koktsidioosi ja histomoniasia olemus ja levimus.....	5
3.2.	Koktsidiostaatikumide kasutamine.....	6
4.	Koktsidiostaatikumide ohutus söödalisandina kasutamisel.....	7
5.	Kasutusstatistika.....	8
6.	Koktsidiostaatikumide ja histomonoostaatikumide kasutamise alternatiivid.....	8
6.1.	Vaktsineerimine.....	8
6.2.	Taimsed tooted.....	8
6.3.	Retsepti alusel väljastatavate veterinaarravimite kasutamine.....	9
6.4.	Muud vahendid.....	9
7.	Liikmesriikide ja sidusrühmade panus.....	9
8.	Järeldused.....	10
	LISA.....	11

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

KOKTSIDIOSTAATIKUMIDE JA HISTOMONOSTAATIKUMIDE KASUTAMISE KOHTA SÖÖDALISANDINA

1. TAUST

1.1. Sissejuhatus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta¹ artiklis 11 on sätestatud, et selleks, et teha otsus söödalisanditena kasutatavate koktsidiostaatikumide ja histomonostaatikumide järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise kohta 31. detsembriks 2012, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande nende ainete söödalisanditena kasutamise kohta. Samuti peab aruanne käsitlema võimalikke alternatiive ning sellega peaksid vajaduse korral kaasnema õigusaktide ettepanekud.

Komisjon koostas käesoleva aruande liikmesriikide asutustelt ja sidusrühmadelt kogutud andmete alusel.

Koktsidiostaatikumid ja histomonostaatikumid on keemilised ained, mis saadakse kas sünteesi teel või mida toodavad mikroorganismid, mis pärsvad või hävitavad põllumajandusloomadel koktsidioosi või histomoniasiaasi põhjustavaid ainurakseid parasiite. Koktsidiostaatikumid võivad avaldada soole mikrofloorale ka teisest ja jääktoimet, kuid nad erinevad kasvustimulaatoritena kasutatavatest antibiootikumidest, mis avaldavad soole mikrofloorale esmast mõju. Nende antibiootikumide kasutamine kasvustimulaatoritena on Euroopa Ühenduses keelatud alates 1. jaanuarist 2006.

1.2. Söödalisandeid käsitlevad õigusaktid

Viimase 40 aasta jooksul on põllumajandusloomade koktsidioosi tõrje toimunud söödale ainete lisamise abil ning alates 1970. aastast on koktsidiostaatikumide söödalisanditena kasutamine ühenduses reguleeritud ja lubatud vastavalt 23. novembri 1970. aasta direktiivile 70/524/EMÜ söödalisandite kohta². Direktiiv vaadati täielikult läbi 2003. aastal ning määrusega (EÜ) nr 1831/2003 vaadati põhjalikult läbi ka kehtivad söödalisandeid käsitlevad ELi õigusaktid.

---

¹ ELT L 268, 18.10.2003, lk 29.

² EÜT L 270, 14.12.1970, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1756/2002 (EÜT L 265, 3.10.2002, lk 1).

Määrusega lisati tooleaegsetesse söödalisandeid käsitlevatesse õigusaktidesse mitmeid uusi valdkondi, kusjuures need olid ühed esimesed toiduohutuse õigusaktid, mis võeti vastu pärast määrust (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused³. Lisaks Euroopa Toiduohutusameti määramisele vastutavaks ohutushinnangu ja teaduslike nõuannete eest järgiti määruses (EÜ) nr 1831/2003 määruses (EÜ) nr 178/2002 sätestatud põhimõtteid, võttes kasutusele tähtajaliste kümneaastaste lubade väljastamise, ühenduse söödalisandite referentlaboratooriumi asutamise, võimaluse kehtestada jääkide piinormid teatavate lisandite puhul, mis võivad söödale lisamisel tekitada jääke, ning võimaluse kehtestada loa andmise ajal turustamisjärgsed seireprogrammid, samuti muud sätted. Määruses säilitati koktsidiostaatikumid ja võeti söödalisandite uue kategooriana kasutusele histomonostaatikumid, kehtestades olemasolevate antibiootikumide söödalisanditena kasutamise (ja turustamise) järk-järgulise lõpetamise alates 1. jaanuarist 2006, arvestades ohtu valida antimikroobikumide kasutamisel kasvustimulaatoritena inim- või veterinaarravimite suhtes resistentsed bakteritüved.

Direktiivi 70/524/EMÜ artikliga 16 reguleeritakse endiselt teatavate lisandite, sealhulgas koktsidiostaatikume ja histomonostaatikume hõlmavate kategooriate märgistamisnõudeid; artikkel jääb kehtima direktiivi 79/373/EMÜ (segasööda turustamise kohta)⁴ läbivaatamiseni, et lisada sinna lisandeid sisaldavate söötade märgistamist käsitlevad eeskirjad.

Veterinaarravimeid reguleeritakse Euroopa Liidus direktiiviga 2001/82/EÜ⁵.

---

³ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1642/2003 (ELT L 245, 29.9.2003, lk 4).

⁴ EÜT L 86, 6.4.1979, lk 30.

⁵ EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1.

2. KOKTSIDIOSTAATIKUME JA HISTOMONOSTAATIKUME KÄSITLEVAD KEHTIVAD ÕIGUSAKTID

Praegu kasutatakse 11 erinevat koktsidiostaatikumi, millele on eri liikide puhul ja teatavate kasutustingimuste korral antud 28 erinevat luba. Neid tooteid lubatakse praegu kasutada kanade, kalkunite ja küülikute puhul. Need koktsidiostaatikumid võib liigitada kahte suurde rühma. Esimeses rühmas on ionofoorid (ained, mis sisaldavad polüetrite rühma ning mida saadakse kääritamisel *Streptomyces spp* ja *Actinomadura spp* mitmete tüvedega), mis sisaldavad järgmist kuut ainet: monensiinnaatrium, lasalotsiidnaatrium, maduramütsiinammoonium, narasiin, salinomütsiinnaatrium ja semduramütsiinnaatrium. Teine rühm sisaldab nelja muud sünteetilist toodet, mis ei ole ionofoorset laadi: dekokvinaat (kinoloonide kemikaalirühma kuuluv ühend), robenidiinhüdrokloriid (kvanidiinide keemiline rühm), halofuginoon (kvinasoloonide keemiline rühm) ja diklasuriil (benseeni atsetonitriilide keemiline rühm) ning nikarbasiin. ELis ei lubata praegu söödalisandina kasutada ühtegi histomonostaatikumi. Kõik koktsidiostaatikumid on läbinud EFSA või söötade teaduskomitee ohutushindamise.

Igal loal on kirjas toote omadused, loa omaniku andmed, maksimum-, miinimum- ja/või soovitatav doos, loomade kategooriad, kelle puhul toodet võib kasutada, jääkide piirnormid ning vajaduse korral keeluajad, samuti märgistamise erisätted ja vajaduse korral muud lisatingimused. Praegu kehtivad tähtajalised load lõpevad 2009. ja 2017. aasta vahel. Nende lubade üksikasjad on kokkuvõtlikult esitatud I lisas.

3. HISTOMONOSTAATIKUMIDE JA KOKTSIDIOSTAATIKUMIDE KASUTAMINE

3.1. Koktsidioosi ja histomoniasia olemus ja levimus

Koktsidioosi kui haigust põhjustavad väga peremeesorganismi-spetsiifilised ainuraksed parasiidid perekonnast *Eimeria* (hõimkond Apicomplexa). Kanadel parasiteerib seitse peamist liiki (*E. acervulina*, *brunetti*, *mitis*, *necatrix*, *praecox*, *tenella* ja *maxima*), kalkunite puhul on iseloomulikud viis liiki (nt *E. meleagridis*) ja küülikute puhul kuus liiki (nt *E. stiedae*). Koktsidioosi võib ette tulla ka veistel ja sigadel, kuid peamine tähelepanu on suunatud kanadele, kalkunitele ja küülikutele, sest need on peamised valdkonnad, kus kasutatakse meetmeid selle surmava haiguse tõrjeks nende tundlikumate liikide puhul.

Eimeria on keskkonnas laialt levinud, seda võivad keskkonnas soikeseisundis edasi kanda kahjurid ja linnud ning see talub hästi muutuvaid ilmastikutingimusi ja desinfektsioonivahendeid, mistõttu seda on peaaegu võimatu tõrjuda. Organismi sattudes tungib see kiiresti läbi sooleseinte, paljuneb ja eritatakse taas keskkonda arvukate elujõuliste „munadena” (ootsüstidena), mis nakatavad uuesti naaberloomi ja -ehitisi.

Ilma ravita varieerub mõju peremeesloomale nakkuse raskusastmest ja haigestunud liikidest olenevalt kergest sooltepõletikust, millega kaasneb tarbitava söödakoguse vähenemine isukaotuse tõttu ja selle tagajärjel väiksem kaalukasv, kuni verise kõhulahtisuse ja surmlõpveni. Isegi kerge põletiku puhul hõlbustavad soolekahjustused sageli teiste mikroobnakkuste sissetungi, mis võivad haigestunud looma seisundit halvendada.

Koktsidioos nakkab kõigile mets- ja kodulindudele. Ehkki kliinilise ja subkliinilise koktsidioosi täpse levimuse ja esinemise kohta müügiks kasvatatavatel kodulindudel ja küülikutel ei ole täpseid andmeid, on laialt teada, et parasiite esineb kõigis müügiks kasvatavates karjades. Parasiitinfestatsioon on olemuselt selline, et koktsidioosi esineb kõigis linnukasvatustes, isegi rangete sanitaarnormide ja hea järelevalve puhul, kusjuures see võib loomade heaolu tõsiselt kahjustada.

Histomoniasis põhjustab samuti ainurakne parasiit *Histomonas meleagridis*. Kõige raskemad tagajärjed ilmnevad kalkunite puhul, ehkki nakatuda võivad mitmed linnuliigid.

3.2. Koktsidiostaatikumide kasutamine

Lindude müügiks kasvatamisel kasutatakse koktsidioosi tõrjeks peamiselt koktsidiostaatikumide lisamist toidule lubatud määral ning ettenähtud hügieeninõuete järgimist. Üldiselt tuleb koktsidiostaatikume manustada kogu eluea jooksul (broilerkanade puhul), et vältida taasnakatamist pidevalt esinevate ootsüsti staadiumis haigustekitajate kaudu.

Kõik koktsidiostaatikumid takistavad sigimist ega hävita parasiiti linnu soolestikus lõplikult. Seepärast on lubatud sünteetilistel kemikaalidel koos ionofooridega oluline osa, sest nii on võimalik tooteid omavahel vahetada, kasutada eri tootmistsüklites eri tooteid või kasutada neid niinimetatud süstikprogrammides, et tagada haiguse asjakohane tõrje ning minimeerida ühtlasi parasiidi immuunseks muutumine.

Koktsidiostaatikumide kättesaadavus ja järjepidev ennetav kasutus on aidanud palju kaasa hea tervise ja kõrge heaolutasemega linnukasvatuse väljakujunemisele. Esimese ionofoorse koktsidiostaatikumi (monensiini) kasutuselevõtt 70. aastatel kujutas endast suursaavutust koktsidioosi tõrjes. Enne seda olid koktsidioosipuhangud tavalised ning neid oli raskem ravida ja tõrjuda, kuivõrd saadaval olid vaid mitteionofoorsed koktsidiostaatikumid ning need olid märksa vähem tõhusad, kuna parasiit muutus kiiresti immuunseks.

Mis puutub histomonostaatikumidesse, siis ehkki sellesse kategooriasse kuuluvaid tooteid pole praegu lubatud ELis kasutada, on olemas mehhanism neile loa andmiseks, kui toote kohta esitatakse loataotlus koos piisavate andmetega, mis kinnitavad toote ohutust loomadele, tarbijatele ja keskkonnale ning tõhusust. Mõnedes kalkunikasvatusega tegelevates riikides on tõendeid, et alates ainsa histomonostaatikumile antud loa tagasivõtmisest 2003. aastal on kalkunikasvatuse tehnilised tulemuslikkusnäitajad vähenenud ja veterinaarculud märgatavalt suurenenud, mis toetab sobiva toote otsingute vajalikkust.

4. KOKTSIDIOSTAATIKUMIDE OHUTUS SÖÖDALISANDINA KASUTAMISEL

Loomasöödas kasutamiseks lubatud koktsidiostaatikume ei kasutata inimeste ravimiseks.

Praegu lubatud koktsidiostaatikumide ohutust hinnati hiljuti põhjalikult, peamiselt tegi seda Euroopa Toiduohutusamet (EFSA). See hindamine hõlmab loomade, tarbijate ja kasutajate ohutust ning keskkonda. Ohutushinnangus pöörati samuti tähelepanu algloomade immuunsuse ja mikroorganismide ristresistentsuse väljakujunemise ohule, et vältida inimmeditsiinis ja veterinaarias kasutatavate antimikroobikumide vastase senitundmatu resistentsuse väljakujunemise teoreetilist võimalust.

Asjaolu, et määruses (EÜ) nr 1831/2003 on sätestatud söödalisandi jääkide piirnormid asjaomastes loomse päritoluga toiduainetes tähendab, et tänu viimaste aastate jooksul kehtestatud piirnormidele on praegu koktsidiostaatikumide kasutamise piiramiseks söödas varasemast tõhusamaid ja selgemaid meetodeid.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. jaanuari 2005. aasta määrusele (EÜ) nr 183/2005 (millega kehtestatakse söödahügieeni nõuded)⁶, peab kõigi koktsidiostaatikume ja histomonoostaatikume ja neid lisandeid sisaldavate eelsegusid ja segasöötasid tootvate ja/või turustavate ettevõtete tegevuse heaks kiitma pädev asutus. Praktikas tähendavad need sätted seda, et üldiselt saavad koktsidiostaatikume ja histomonoostaatikume kasutada soovivad põllumajandusettevõtjad hankida vaid kasutusvalmis täis- või täiendsöötasid, mille on tootnud heakskiidetud söödatootjad. See on oluline ohutusnõue, kuivõrd see tagab segu täpse vahekorra ja homogeensuse ning võimaldab pädevatel asutustel läbi viia tõhusat ametlikku järelevalvet.

Mõnes liikmesriigis, nagu Rootsis, on sisse seatud järelevalveprogrammid, et teha kindlaks koktsidiostaatikumide söödalisandina kasutamisega seotud resistentsuse tõus antimikroobikumide suhtes, aga neis liikmesriikides ei ole sellist kasvu siamaani täheldatud.

---

⁶ ELT L 35, 8.2.2005, lk 1.

5. KASUTUSSTATISTIKA

Ei ole lihtne esitada täpseid tootmis- ja kasutuskoguseid kogu Euroopa kohta, arvestades kaupade vaba liikumist siseturul ning riikide ametiasutustes kasutatava statistika omavahelist kattuvust. Parimaks hinnanguks peetakse II lisas esitatud näitajaid, mille on koostanud üheskoos Rahvusvaheline Euroopa Loomatervise Föderatsioon (IFAH Europe), Euroopa Söödatootjate Föderatsioon (FEFAC) ning Euroopa Linnukasvatavate ja -kaubastajate Assotsiatsioon (AVEC) seoses nende toodete kontsentratsiooniga eri liiki söötades eri loomakategooriate puhul kogu EL-27s tervikuna.

Need arvud näitavad, et koktsidiosaatikume kasutatakse EL-27s laialdaselt broileri- ja kalkunisöödas. Ehkki statistika ei näita aja jooksul erilisi suundumusi, tundub, et selline kasutus on olnud viimastel aastatel üldiselt stabiilne.

6. KOKTSIDIOSTAATIKUMIDE JA HISTOMONOSTAATIKUMIDE KASUTAMISE ALTERNATIIVID

6.1. Vaktsineerimine

Alates 1992. aastast on parasiiditüvede varaküpsete ootsüstide baasil välja töötatud vaktsiine. Koktsidioosi vaktsiinide kasutus müügiks kasvatatavatel lindudel algas 1992. aastal munemisvalmis asenduskanade puhul ning 2000. aastal müümiseks kasvatatavate broilerkanade puhul. Praegu kasutatakse vaktsiine koktsidioosi vältimise esmase meetodina tõukarjades ja munakanade puhul. Kogu ELi ulatuses on lubatud vaid üks vaktsiin ja mõnes riigis on saadaval kaks ülejäänud vaktsiini. Vaktsiinide pooldajad väidavad, et koktsidiosaatikumide järjepidev kasutus suurendab resistentsust ning seetõttu on vaja jätkata uute toodete väljatöötamist. Vaktsiinid on aga liigispetsiifilised ning kõigi linnuliikide jaoks vaktsiini ei ole.

Praegu puudub vaktsiin histomoniasiaasi ennetamiseks.

6.2. Taimsed tooted

Kaubanduslikult kasutatakse hulka taimeekstrakte ja eeterlike õlide preparaate.

Kuid praeguseks ei ole tehtud kontrolltingimustes uuringuid, mis tõendaksid mõõdetaval kujul koktsidioosi ja histomoniasiaasi ennetamist, ning määruse (EÜ) nr 1831/2003 alusel ei ole praeguseks EFSA-le esitatud ühtki loa- ega hindamistaotlust.

6.3. Retsepti alusel väljastatavate veterinaarravimite kasutamine

Veterinaarkasutuseks on heaks kiidetud piiratud arv kemikaale. Need on toltrasuriil, amproolium ja hulk sulfamiide (sulfamiderasiin, sulfadimetoksiin, sulfadimetoksiini või sulfametsüüpüridasiiniga ühinenud trimetopriim). Need on tõhusad loomade ravimiseks sporaadiliste koktsidioosipuhangute korral, mis võivad alguse saada juhul, kui sööt ei sisalda koktsidiostaatikumi või resistentsuse väljakujunemisel või kui vaktsiini kasutamine ei ole tõhus. Laialdasel kasutamisel on need alternatiivsed veterinaarravimid tundlikud resistentsuse tekkimise suhtes ning standardseid koktsidiostaasi tõrje programme ei saa neile üles ehitada. Peale selle pole nende abil võimalik vältida tõsiste probleemide tekkimist loomade heaoluga seoses, sest kliinilised tunnused (söödakoguse vähenemine, kõhulahtisus, suremus jms) ilmnevad alles *Eimeria* hilises arengustaadiumis ning ootsüstid on suures osas juba keskkonda eritatud, nakatades nii teisi linde. Praeguseks hetkeks ei ole histomoniasse ennetamiseks veterinaarravimeid heaks kiidetud.

6.4. Muud vahendid

Samuti on proovitud muid võimalikke alternatiive, nagu hapestajate ja ensüümide või prebiootikumide või probiootikumide mikroorganisme sisaldavate suspensioonide kasutamine, et tõkestada nakatumise vältimiseks sissepääs seedetrakti. Samuti kasutatakse väga spetsiifilisi desinfektsioonivahendeid, arvestades, et ootsüstid on enamiku laialdaselt kasutatavate vahendite suhtes väga vastupidavad.

Ühtlasi uuritakse ootsüstidele vastupidavust lindude geneetilise valiku alusel, kuid tundub, et vastupidavate tõugude aretamiseni jõudmiseks ei ole niipea väljavaateid.

Siiamaani ei ole kogutud piisavalt andmeid nende muude alternatiivide kasutamise tõhususe kohta koktsidiostaasi ja histomoniasse tõrjel.

7. LIIKMESRIIKIDE JA SIDUSRÜHMADE PANUS

Käesoleva aruande koostamiseks palus komisjon andmeid nii liikmesriikidelt kui ka ettevõtjatelt.

Huvitatud poolte organisatsioonid, kes on andmeid saatnud, on järgmised: Rahvusvaheline Euroopa Loomatervise Föderatsioon (IFAH Europe), Euroopa Söödatootjate Föderatsioon (FEFAC) ning Euroopa Linnukasvatavate ja -kaubastajate Assotsiatsioon (AVEC), COPA-COGECA, Euroopa Kalkunikasvatuse komitee ning Veterinaarkonsultantide Assotsiatsioon.

Viisteist liikmesriiki on esitanud üksikasjalikku teavet ja vastused viitavad üksmeelele, et praegu ei ole kehtivale koktsidiostaatikume söödalisisanditena reguleerivale regulatiiv- ja kontrollisüsteemile (jääkide piirnormid, söödahügieeni nõuded, koktsidiostaatikume käitlevate ettevõtete registreerimine ja heakskiitmine ning jälgitavus) paremaid alternatiive.

8. JÄRELDUSED

Praegusel ajal on koktsidiostaatikumide kasutamine ennetusabinõuna koktsidioosi tõrjeks tänapäeva linnukasvatustes väga oluline. See aitab märgatavalt kaasa nii loomade tervise kaitsele kui ka loomade heolule, vältides haigust, mille tekitajad on olemas kõigis ettevõtetes. Ilma koktsidiostaatikumideta kannataks linnukasvatus praegustes oludes Euroopas väga tõsist majanduslikku kahju ning koktsidiostaatikumide kasutusest kõrvaldamine jätkaks ELi tarbijad ELi kõrgete ohutus- ja heolustandardite kohaselt toodetud kana-, kalkuni ja küülikulihata.

Nagu on näidatud, et paku eespool mainitud alternatiivid samu eeliseid kui koktsidiostaatikumide kasutamine söödalisanditena.

Vaktsiinid on seevastu liigispetsiifilised ning kõigi loomaliikide jaoks vaktsiini ei ole. Vähesed olemasolevad veterinaarravimeid kasutatakse ainult ravimiseks ja nende profülaktiline kasutamine võib nende suhtes kaasa tuua resistentsuse, samuti võib see halvendada nende toimet ravimina. Nii haigustekitajate leviku kui ka haigusrisi tunnuste püsivuse tõttu on asjakohasem vältida haiguse puhkemist kui seda ravida.

Mis puutub histomoniasse, siis kuna praegu alternatiivsed ravivõimalused puuduvad, tuleb määruses säilitada erikategooria, et püsiks võimalus anda edaspidi luba haiguse ennetamiseks kasutatavatele toodetele, tingimusel et need vastavad ohutus- ja tõhususkriteeriumidele.

Seepärast võib määrusega 1831/2003 kehtestatud regulatiivraamistikku lugeda nõuetekohaselt toimivaks. Komisjon usub, et ei ole asjakohane olukorda praegu muuta ning et kehtiv süsteem on praeguse olukorra lahendamiseks hästi sisse seatud, kuna see tagab tarbijatele ohutuse kõrge taseme ning kaitseb piisavalt loomade tervist ja heaolu ning keskkonda, olles õiglaseks raamistikuks, milles ettevõtjad saavad tegutseda. Euroopa Komisjon jätkab haiguste tõrjeks uute ainete ja tehnikate väljatöötamise jälgimist.

LISA

I lisa – koktsidiostaatikumide ja histomonostaatikumidele söödalisanditena lubamine ühenduse õigusaktides

Lisand			Luba ja aegumistähtaeg			Kasutustingimuste kokkuvõte		
Number	Lisandi nimetus	Kaubanimi	Loa omanik	Loa väljastamise kuupäev	Loa (lubade) aegumistähtaeg	Sihtliigid	Keeluaeg	Jääkide piirnorm
E 756	Dekokvinaat	Deccox	Alpharma AS	2004	17.07.2014	Broilerkanad	3päevane keeluaeg	–
E 757	Monensiinnaatrium	Elancoban	Eli Lilly and Company Limited	2004	30.07.2014	Broilerkanad, munakanad, kalkunid (<16 nädalat)	3päevane keeluaeg	25 µg/kg nahk+rasv 8 µg/kg maks, neerud ja lihaskude
5 1701	Monensiinnaatrium	Coxidin	Huvepharma NV Belgium	2007	06.02.2017	Broilerkanad, kalkunid (<16 nädalat)	3päevane keeluaeg	25 µg/kg nahk+rasv 8 µg/kg maks, neerud ja lihaskude
E 758	Robeniidihüdroloriid	Cycostat	Alpharma (Belgia) BVBA	2004	29.10.2014	Broilerkanad, kalkunid, broilerküülikud	5päevane keeluaeg	–
				1999	30.09.2009	Aretusküülikud	5päevane keeluaeg	–

Koktsidiostaatikumide ja histomostaatikumidele söödalisanditena lubamine ühenduse õigusaktides (järg)

Lisand		Luba ja aegumistähtaeg		Kasutustingimuste kokkuvõte			
--------	--	------------------------	--	-----------------------------	--	--	--

Number	Lisandi nimetus	Kaubanimi	Loa omanik	Loa väljastamise kuupäev	Loa (lubade) aegumistähtaeg	Sihtliigid	Keeluaeg	Jääkide piirnorm
E 763	Lasalotsiid-naatrium A	Avatec	Alpharma (Belgia) BVBA	2004	20.08.2014	Broilerkanad, munakanad (<16 nädalat)	5päevane keeluaeg	20 µg/kg lihaskude
				1999	30.09.2009	Kalkunid (<12 nädalat)	5päevane keeluaeg	100 µg/kg nahk+rasv 100 µg/kg maks 50 µg/kg neerud 150µg/kg munad
E 764	Halofuginoonvesi nikkbromiid	–		1996	Kohaldatakse määruse artikli 10 lõike 2 sätteid	Broilerkanad, kalkunid (<12 nädalat)	5päevane keeluaeg	–
E 764	Halofuginoonvesi nikkbromiid	Stenorol	Huvepharma NV	1999	30.09.2009	Munakanad	–	–
E 765	Narasiin	Monteban	Eli Lilly and Company Limited	2004	21.08.2014	Broilerkanad	1päevane keeluaeg	50 µg/kg kõik koed

Koktsidiostaatikumide ja histomostaatikumidele söödalisanditena lubamine ühenduse õigusaktides (järg)

Lisand	Luba ja aegumistähtaeg	Kasutustingimuste kokkuvõte
--------	------------------------	-----------------------------

Number	Lisandi nimetus	Kaubanimi	Loa omanik	Loa väljastamise kuupäev	Loa (lubade) aegumistähtaeg	Sihtliigid	Keeluaeg	Jääkide piirnorm
E 766	Salinomütsiinnaatrium	Sacox	Huvepharma NV	2004	21.08.2014	Broilerkanad	1päevane keeluaeg	5 µg/kg kõik koed
				2003	11.11.2013	Munakanad (<12 nädalat)	–	
				2001	31.05.2011	Broilerküülikud	5päevane keeluaeg	–
		Salinomax	Alpharma (Belgium) BVBA	2005	22.04.2015	Broilerkanad	1päevane keeluaeg	5 µg/kg kõik koed
E 770	Maduramütsiinnaatrium	Cygro	Alpharma AS	2001	15.12.2011	Kalkunid (<16 nädalat)	5päevane keeluaeg	–
				1999	30.09.2009	Broilerkanad	5päevane keeluaeg	–
E 771	Diklasuriil	Clinacox	Janssen Animal Health BVBA	2003	20.01.2013	Munakanad (<16 nädalat)	5päevane keeluaeg	–
				2001	28.02.2011	Kalkunid (<12 nädalat)	5päevane keeluaeg	–
				1999	30.09.2009	Broilerkanad	5päevane keeluaeg	

Koktsidiostaatikumide ja histomonoostaatikumidele söödalisanditena lubamine ühenduse õigusaktides (järg)

Lisand	Luba ja aegumistähtaeg	Kasutustingimuste kokkuvõte
--------	------------------------	-----------------------------

Number	Lisandi nimetus	Kaubanimi	Loa omanik	Loa väljastamise kuupäev	Loa (lubade) aegumistähtaeg	Sihtliigid	Keeluaeg	Jääkide piirnorm
E 772	Narasiin-nikarbasiin	Maxiban	Eli Lilly and Company Ltd	1999	30.09.2009	Broilerkanad, broilerkalkunid	5päevane keeluaeg	–
E 773	Semiduramütsiin-naatrium	Aviax	Phibro Animal Health, s.a.	2006	20.10.2016	Broilerkanad	5päevane keeluaeg	–

II lisa – EL-27 hinnanguline söodatoodang ja koktsidiostaatikumide kasutus segmentide kaupa 2006. aastal

Tabel: EL-27 hinnanguline söodatoodang ja koktsidiostaatikumide kasutus segmentide kaupa 2006. aastal								
Sööda liik	Kogus (tuhandetes tonnides)	Kasutusprotsent			Koktsidiostaatikumidega		Ilma koktsidiostaatikumideta	
		Koktsidiostaatikumid	Vaktsiin	Võrdlus sööt	(tuhandetes tonnides)		(tuhandetes tonnides)	
BROILER								
Broilerite startersööt	3 825	84 %	12 %	2 %	3 290	86 %	536	14 %
Broilerite kasvu-/lõpusööt	13 515	84 %	12 %	2 %	11 623	86 %	1 892	14 %
Broilerite keelujasööt	8 160	0 %	0 %	100 %	0	0 %	8 160	100 %
Broilerid kokku	25 500				14 912	58%	10 588	42%
KALKUN								
Kalkunite starter-/kasvusööt	2 050	97 %	0 %	3 %	1,989	97 %	62	3 %
Kalkunite keelujasööt	6 150	0 %	0 %	100 %	0	0%	6150	100 %
Kalkunid kokku	8200				1989	24%	6212	76%
MUUD								
Tõubroilerid	2 550	2 %	98 %	0 %	51	2 %	2 499	98 %
Asendusnoorkanad	2 000	15 %	50 %	35 %	300	15 %	1700	85 %
Küülikud	2 400	45 %	0 %	55 %	1080	45 %	1 320	55 %
Muud kokku	6 950				1 431	21 %	5519	79 %
KOKKU	40 650				18 332	45 %	22 318	55 %

Allikas: andmed on üheskoos kokku pannud Rahvusvaheline Euroopa Loomatervise Föderatsioon (IFAH Europe), Euroopa Söödatootjate Föderatsioon (FEFAC) ning Euroopa Linnukasvatavate ja -kaubastajate Assotsiatsioon (AVEC)